

Asia: VN/24131/2020

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Yleishuomiot hallituksen esityksestä?**

Me Nordic Regional Airlines Oy:llä (jäljempänä Norra), alueellista reittiliikennettä asiakkaalleen tuottavana operaattorina pidämme tartuntatautilain väliaikaista muutosta erittäin tärkeänä matkustuksen elvyttämisen kannalta ja Suomen kilpailukyvyn varmistamisen säilyvyyden kannalta. Hallituksen esitys on yleiseltä linjaltaan oikeansuuntainen ja sisältää pohdintaa ja malleja siitä, kuinka rajojen ylitys voitaisiin tehdä hallituksen mukaan terveysturvallisesti.

Toteutuskelpoisuudeltaan esitys jää kuitenkin edelleen varsin monimutkaiseksi ja hankalaksi hahmottaa erityisesti ulkomaiselle matkustajalle, joka miettii matkaa Suomeen tai Suomen kautta jonnekin kolmanteen maahan. Lisäksi esityksen mukaan vaaditut toimenpiteet saattavat olla sellaisia, joiden toteuttaminen ei käytännössä välttämättä onnistu resurssien tai muiden puitteiden puutteen vuoksi.

Haluamme lisäksi vielä ottaa lento-operaattorina kantaa ilmailualan yhteiskunnan toiminnan ja huoltovarmuuden kannalta merkittävässä tehtävissä toimivien henkilöstöryhmien osalta 60 b § eli kohtaan, jossa säädetään karanteenin määräämisen poikkeuksista. Työ- ja elinkeinoministeriön 17.4.2020 julkaistun listauksen mukaan välttämättömät yhteiskunnan huoltovarmuuden kannalta akuutit ja toimialan toiminnan kannalta kriittiset toimialojen työtehtävät on nimetty koskien maahantuloa koronaviruksen aikaisessa poikkeustilanteessa. Listauksen mukaan kriittiset työtehtävät ovat sellaisia, jotka eivät siedä viivästystä ja joiden suorittamatta jäämisellä olisi merkittävä vaikutus huoltovarmuuteen tai toimialan toimintaan. Tartuntatautilain muutosesityksessä näille tehtäville on esitetty poikkeuksista, joissa henkilöä ei saa määrätä karanteeniin. Esitämme lisättäväksi väliaikaiseen lakimuutokseen kohtaan 60 b §:ään lentotoiminnan mahdollistavia välttämättömiä kriittisiä työtehtäviä.

## **Mahdollistavatko toimenpiteet riittävästi ulkomaan matkailijoiden saapumisen Suomeen?**

Testaus- ja karanteenirajoitukset koskien maita, jossa Covid-19 -tapausten ilmaantuvuus on yli kaksi kertaa suurempi kuin Suomessa, koetaan Norran mielestä merkittävänä ulkomaista matkustusta rajoittavana toimenpiteenä. Esitys toimenpiteistä on myös ulkomaisen matkustajan näkökulmasta erittäin rajoittava sekä monimutkainen hahmottaa.

Norran näkemyksen mukaan saapuminen Suomeen voitaisiin järjestää terveysturvallisesti esimerkiksi vaatimalla riskimaista tulevilta matkustajilta ennen maahantuloa hyväksytty negatiivinen koronatestitulostai todistus jo sairastetusta koronasta. Todistus vapauttaisi matkustajan karanteenista riippumatta siitä, millainen koronatilanne henkilön lähtömaassa on. Tällainen lähestyminen olisi sekä tarkoituksenmukainen terveysturvallisuuden kannalta että riittävän yksinkertainen käytännössä toteutettavaksi.

## **Ovatko toimenpiteet riittäviä matkailun terveysturvallisuuden takaamiseksi?**

Esityksessä ehdotetut toimenpiteet ovat varsin kattavia ja matkailun terveysturvallisuuden kannalta riittäviä. Norran mielestä toimiva malli pitäisi kuitenkin olla selvästi yksinkertaisempi, kuten esimerkiksi ennen maahan saapumista vaadittu hyväksytty todistus negatiivisesta koronatestistä tai todistus jo sairastetusta koronasta.

## **Ovatko ehdotetut toimenpiteet välttämättömiä tartuntataudin leviämisen estämiseksi Suomessa ja terveysturvallisuuden lisäämiseksi matkailualalla?**

Norra on esityksen kanssa samaa mieltä siitä, että terveysturvallisuuden takaavia toimenpiteitä tarvitaan, että koronaviruksen aiheuttaman taudin leviäminen kyetään estämään ja että terveysturvallinen matkustaminen kyetään mahdollistamaan uskottavalla tavalla. Toimenpiteiden pitää kuitenkin olla lähtökohdiltaan matkustamisen mahdollistavia eikä poissulkevia

## **Miltä toimenpide-ehdotukset vaikuttavat Suomen terveydenhuollon kapasiteetin riittävyyden näkökulmasta?**

Ehdotetut toimenpiteet ovat varsin mittavia ja saattavat olla myös sellaisia, joihin nykykapasiteetti ei riitä, varsinkaan, jos matkustusmäärät nousevat nykyisestä.

## **Onko esityksessä määritelty tarkoituksenmukaisesti ja perustellusti ne henkilöryhmät, joihin väliaikaisia säännöksiä ei sovellettaisi?**

Tartuntatautilain väliaikaisessa 60 b §:ssä esitetään säädettäväksi poikkeuksista, joissa henkilöä ei saa määrätä karanteeniin. Kohdassa esitetään tällaisiksi poikkeuksiksi henkilöitä, jotka käyvät töissä tai harjoittavat elinkeinoa, tai henkilöitä, jotka matkustavat toimeentulonsa tai opiskeluunsa liittyen säännöllisesti rajayhteisön (Suomen ja Ruotsin, Norjan ja Viron välillä) alueella. Kohdassa on lueteltu lisäksi diplomaatit, kuljetus- ja logistiikka-alalla toimivat matkustaja- ja tavaraliikenteen kuljettajat, alusten, ilma-alusten tai junien miehistöt työtehtävissään ja vaihtomiehistöinä, sekä lentäen Suomen kautta matkustavia, jos he eivät poistu lentoasemalta.

Lentoyhtiössä on operatiivisen toimivuuden kannalta lisäksi työntekijäryhmiä, joiden on matkustettava työkseen kriittisiin maihin ja oleskeltava maassa operatiivisen tehtävänsä määrittämän ajan täyttääksemme lentoyhtiön ilmailuviranomaisten (EU, EASA) meille asettamat määräykset ja asetukset. Tehtäviin kuuluvat ilma-aluksen korjaamiseen ulkoasemilla liittyvät teknisen työn tehtävissä työskentelevät, lento-operaattorin ilmailuvaatimustenmukaisuuden sekä jatkuvan lentokelpoisuuden valvonnan ja tarkastuksen asiantuntijaroolleissa työskentelevät, jotka tekevät lentoyhtiön kohdemaiden lentoasemilla toimivien alihankintayritysten tarkastuksia ja auditointeja. Lisäksi kriittisissä maissa ilmailuvaatimusten mukaisesti säännöllisissä lentosimulaattorikoulutuksissa kouluttamassa tai kouluttautumassa käyvät ilma-alusten kuljettajat, jotka eivät ole lentotyövuorossa tai vaihtomiehistöinä. Näiden lisäksi ilma-alusten määräaikaishuollot saatetaan tehdä kriittisissä maissa, jolloin alukseen huoltoon siirtämisen yhteydessä mukana matkustavat lentokonemekaanikot tai asiantuntijaroolissa työskentelevät huollon vaatimusten mukaisuuden tarkastajat.

Kaikki edellä mainitut esimerkit liittyvät lentoyhtiön lentoturvallisuuden ja toimintakyvyn ylläpitoon ja ovat osa lentoyhtiön henkilökunnan normaalia, usein tapahtuvaa toimintaa ja vaativat tyypillisesti lyhyen, maksimissaan muutaman päivän vierailun ulkomaille. Sujuva kotimaahan paluu, karanteenien välttäminen ja nopea työhön paluu vaativat selkeitä ja yksinkertaisia toimintamalleja koskien lentoyhtiöiden henkilökuntaa (pl. lentävä henkilökunta operatiivisessa lentotyössä).

Norra esittää tartuntatautilain 60 b § kohtaan lisättävän nämä operatiivisissa välttämättömissä työtehtävissä toimivat henkilöstöryhmät.

Tarvainen Janne  
Nordic Regional Airlines Oy - Toimitusjohtaja